

BRASÍLIA ONTVANGT EERSTE MARSMANNETJES

**MOET EEN HOOFDSTAD DE IDENTITEIT VAN ZIJN NATIE UITDRUKKEN?
BY ANNELIES VANEYCKEN**

Brasília (1956), hoofdstad van Brazilië, is een ‘purpose-built for government’ hoofdstad net zoals Washington DC (1800), Canberra (1927), Islamabad (1960) en Naypyidaw (2005). Het was onder het bewind van president Juscelino Kubitschek dat de uiteindelijke beslissing viel om de hoofdstad van Brazilië te verhuizen van het bruisende Rio naar een plek in de buurt van het geografisch centrum van het land. De nieuwe politieke en administratieve hoofdstad zou de economie van het gebied - een droge savanne-achtige hoogvlakte - helpen ontwikkelen.

Een skyline van hoge ‘edifício’s’ staat te pronken in een keurig jasje van perfect symmetrisch glimmende ramen en koele kleuren. De stoere grootsheid van hun verticale architectuur en hun georganiseerde spreiding over de stad dwingt een zekere dominantie af. Aan hun voeten staat een stevig metalen hek dat met camera en conciërge bewaakt wordt. Het zorgt voor afscherming en afzondering van een onbekende laag van chaos en afval; een wirwar van kleine krothuisjes in steen, hout of karton die in een onsamenhorend en fel kleurpalet schots en scheef als paddestoelen oprijzen. Elke mogelijke architecturale ingreep ontbreekt hier. ‘s Nachts meten de verlichte ramen van de hoge edifício’s zich met de sterren aan de donkere hemel. Vanuit hun veilig isolement kijken ze neer op de wriemelende ongerepte taferele die zich diep onderaan in de overvolle favela’s afspelen. Dit is het gezicht van Braziliaanse steden als Rio, São Paulo, Recife, Belém en Fortaleza. Het contrast tussen het grote aandeel armen dat in populaire wijken woont, tegenover het kleine percentage rijke burgers die in skyscrapers of edifício’s wonen, vormt de identiteit van Brazilië.

Brasília werd op de ontwerptafel bedacht als werkstad met een uiterst georganiseerd stedenbouwkundig plan van Lucio Costa en visuele pronkstukken van Oscar Niemeyer. Het motto van de hoofdstad - venturis ventis (to the coming winds) - doet vermoeden dat de stad gebouwd is in het vooruitzicht van een verre toekomst.

Annelies Vaneycken, Recife, maart 2009.